

Definicja rodziny wydaje się bardzo prosta: to mama, tata i dzieci. Inaczej mówiąc – rodzina to związek mężczyzny i kobiety, którzy są małżeństwem oraz ich potomstwo. Członkowie rodziny powinni razem mieszkać, wspólnie zajmować się domem i wzajemnie wspierać. Mają wspólne nazwisko, majątek, tradycje, a nawet powiedzonka, rozumiane tylko przez nich. Rodzina odgrywa ważną rolę nie tylko w życiu jednostki, lecz także w funkcjonowaniu społeczeństwa. Z tego powodu nazywana jest podstawową komórką społeczną. Tak jak dom zbudowany jest z cegieł, tak społeczeństwo składa się z rodzin.

Skład współczesnych rodzin

Obecnie większość ludzi żyje w tzw. rodzinach nuklearnych (łac. *nucleus* – jądro). Rodzina nuklearna składa się z żony, męża oraz ich potomstwa. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu nierzadkie były rodziny wielopokoleniowe: dziadkowie, rodzice i dzieci, którzy mieszkali w jednym domu. Współcześnie taki typ rodziny najczęściej występuje w gospodarstwach wiejskich. To gospodarstwo jest także miejscem pracy dla mieszkających razem pokoleń.

Najczęstszy model w polskim społeczeństwie to rodzina pełna, czyli składająca się z rodziców i dzieci. Zapewne każdy i każda z was pragnie mieć bezpieczny dom, w którym nikogo nie brakuje. Bywa jednak i tak, że dziecko dorasta w rodzinie niepełnej. Rodzina może być niepełna z różnych powodów, np. śmierci jednego z rodziców, rozwodu, czy dłuższego pobytu mamy lub taty za granicą.



Dzisiejsza rzeczywistość nie sprzyja jedności i trwałości małżeństwa i rodziny. Zdarza się, że rodzice się rozwodzą i zakładają nowe rodziny. Taki typ rodziny socjologowie nazwali rodziną zrekonstruowaną, czyli patchworkową (czyt. paczłorkową). Skąd taka nazwa? Patchwork polega na zszywaniu ze sobą małych kawałków materiału tak, by stworzyć większą całość. W rodzinie patchworkowej przynajmniej jedna z osób opiekujących się dziećmi nie jest ich rodzicem biologicznym. Nową rodzinę tworzą rodzice i ich dzieci, a także byli małżonkowie oraz dzieci z poprzednich związków.

W rodzinie zastępczej lub adopcyjnej

Zdarzają się sytuacje, gdy rodziców nagle zabraknie, np. na skutek śmiertelnego wypadku. Bywa też, że sąd ogranicza rodzicom władzę rodzicielską, np. z powodu nadużywania alkoholu. W takich sytuacjach opiekę nad dzieckiem przejmuje najbliższa rodzina lub państwo. Dziecko jest wówczas kierowane do rodziny zastępczej albo do adopcji.

Rodzinę zastępczą stanowią osoby, które nie są biologicznymi rodzicami. Mogą to być małżonkowie, a także osoba samotna. Rodzice zastępczy mogą być bezdzietni lub mieć własne dzieci. Często są to osoby spokrewnione z przyjmowanym do domu dzieckiem. O ustanowieniu rodziny zastępczej decyduje sąd rodzinny. Dziecko wychowuje się w niej do ukończenia 18. roku życia.



Adopcja polega na przyjęciu dziecka do swojej rodziny na całe życie. Adoptowany syn czy córka nosi nazwisko swoich nowych rodziców, dziedziczy po nich majątek, nabywa prawa, ale też obowiązki. Procedurą adopcyjną zajmują się ośrodki adopcyjne. Ich zadaniem jest poszukiwanie rodzin dla dzieci, które czekają na rodzicielską opiekę i miłość. Czekają na tych, którzy chcą stworzyć im dom.